

Strategisch omgaan met data

PCL advies in de aanloop naar de Omgevingsvisie, 8 december 2017

Inleiding

In ons PCL-advies over de Startnotitie Omgevingsvisie en –verordening van 19 juni 2017 hebben wij het adviespunt “Visie op digitalisering en datagedreven sturing” opgenomen (zie: www.provincie-utrecht.nl/adviesPCL). Digitalisering en datagebruik vormen een strategisch onderdeel van de beleidsontwikkeling, uitvoering, monitoring en evaluatie door de provincie. In de huidige netwerksamenleving beschikken naast de overheid immers ook andere organisaties en burgers over belangrijke data en zetten deze ook gericht in. Met data bedoelen wij hier gegevens en cijfers over maatschappelijke opgaven, zoals economie, natuur, gezondheid, mobiliteit, landbouw, water en energie.

Hoe slim een organisatie met data omgaat bepaalt in hoge mate haar effectiviteit. Daarom adviseerden wij de provincie om hier in het kader van de Omgevingsvisie speciaal aandacht aan te besteden. Naast het voldoen aan de wettelijke vereisten, gaat het hierbij ook om een bewustwordingsproces, namelijk de bewustwording van het strategische belang van data.

Wij hebben begrepen dat de provincie zowel bestuurlijk als ambtelijk een hoge prioriteit geeft aan dit thema: Het is een thema in het coalitieakkoord en Strategisch kader, er is ruime aandacht voor bij bestuur, directie en organisatie. Digitalisering is tot concernopgave benoemd en de provincie is bezig met het opstellen van een visie op digitalisering en data. Bovendien is de provincie één van de trekkers van het Open Data Convenant.

De provincie onderkent duidelijk het belang van dit thema. Met de volgende adviespunten wil de PCL de ingezette koers van de provincie ondersteunen en een concrete bijdrage leveren aan de verdere uitwerking van het databeleid.

Adviespunten bij uitwerking provinciaal Databeleid

Uitgangspunt bij onze advisering over digitalisering en data is de Netwerksamenleving. Doordat de provincie steeds meer één van de partners in een netwerk is, gelijkwaardig samenwerkt en de partners ook over belangrijke data beschikken, wordt uitwisseling van data steeds belangrijker.

De PCL adviseert de provincie om:

1. Bij alle strategische opgaven uit de Omgevingsvisie en het Strategisch Kader In Verbinding! de volgende vragen te beantwoorden:
 - a. Welke data zijn er over deze opgave?
 - b. Wie is eigenaar van deze data en wie onderhoudt ze?
 - c. Wat is de kwaliteit van de data? Denk aan compleetheid, betrouwbaarheid, bestandsformat.
 - d. Hoe toegankelijk en bruikbaar zijn de data voor organisaties en burgers?
 - e. Zijn er leemtes in de data zelf of in de toegankelijkheid?
 - f. Zijn de data geschikt voor langdurige opslag (duurzaamheid) en is de software up-to-date?
2. Binnen de provinciale organisatie aandacht te vragen voor het thema data:
 - a. De bewustwording van het strategisch belang van data stimuleren.
 - b. Een methode ontwikkelen om data uit de verschillende domeinen en teams bij elkaar te brengen.
 - c. Het ontwikkelen van basisvaardigheden bij de medewerkers. Zij kunnen door specifieke trainingen leren hoe zij in de dagelijkse praktijk met Open Data moeten omgaan. Voorbeelden van vaardigheden zijn: kunnen opereren binnen de kaders van de complexe regelgeving, het voldoen aan kwaliteitseisen, het ontsluiten van data, actueel houden van data etc.
 - d. Het koppelen van teams of specifieke medewerkers aan data. Voor de kwaliteit (en toegankelijkheid) van de data worden zij (mede) verantwoordelijk.
 - e. De doelstellingen rondom data die de provincie zich heeft gesteld structureel onderdeel laten uitmaken van de werkzaamheden binnen elk team.
3. Relaties met andere partijen te benutten voor data uitwisseling
 - a. Goede afspraken maken over data verzameling en eigendom bij het verstrekken van opdrachten aan derden. Een standaard paragraaf in een aanbestedingscontract of een clause bij een subsidieverstrekking.
 - b. Bij gelijkwaardige samenwerking afspraken maken over data-uitwisseling.
 - c. Anderen stimuleren hun data open te stellen.
4. Een actief open databeleid te voeren:
 - a. Met een open data beleid bijdragen aan de democratie en de aanpak van maatschappelijke vraagstukken. De Omgevingsvisie en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) vormen een kans om data van verschillende beleidsterreinen inzichtelijk bij elkaar te krijgen. Zo kunnen overheid, organisaties en burgers met een gelijkwaardige informatiepositie met elkaar aan tafel zitten.
 - b. Data die de provincie zelf heeft waar mogelijk beschikbaar stellen, zodat anderen deze kunnen gebruiken voor oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Ervoor zorgen dat de Staat van Utrecht zoveel mogelijk bekendheid krijgt en deze frequent actualiseren.
5. In te zetten op regionale en landelijke samenwerking:
 - a. De structurele regionale en landelijke samenwerking op open data gebied versterken en de digitale infrastructuur delen (aansluiten op regionaal/landelijk platform). Dezelfde standaarden voor data-ontsluiting gebruiken. Zo kunnen andere overheden de data ook eenvoudig hergebruiken. Dit is goedkoper en efficiënter.
 - b. Kennis en know-how delen en kijken naar de voorlopers, zoals Drenthe en Noord-Holland.

PCL

Voorzitter:

Dorien de Wit

Leden:

Alie Tigchelhoff

Fred Vos

Marleen van den Ham

Rudi van Etteger

Hugo van der Steenhoven

Piet Renooy

Bas van de Griendt

Jonge onderzoekers:

Jelle Silvius

Michiel Knoppers

Carmen Perez Garcia

Secretaris:

Josefine van der Heijde